

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az én folyódn minden hónap elején
lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: KÓRÓSI-NAGY-ÚTCA, 7. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 184. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árléengedés adatik.

Helyegjék minden beiktatásért 30 kr.

A tisztviselők nyugdíjazásáról.

Az eszme meg van pendítve, sőt immár úgy látjuk, hogy a kivitelre eléggé meg is van érlelve, úgy, hogy semmi kétségünk sem lehet az iránt, hogy legközelebb már valóvá lesz, és az ige testté válnak.

Hiszen nem is olyan nagy dolog; csak a pénzügyi oldala olyan, a mitől elhizszuk, hogy sokan félnek; de ez nem indokolt, mert bizony merjük állítani, hogy a tisztviselői nyugdíjalapot nálunk a nélkül fel lehet állítani, hogy a város kasszájára legkevésbé is érezhető terhet raknánk és a megkezdett terv szerint ezt a csekélységet is csak úgy, hogy az nem egyéb mint befektetés, mert hiszen az már a közel jövőben a városnak jelentékeny megtakarítást eszközöl és későbbben még valóságos jövedelemforrássá leend.

Persze az csak a kérdés, hogy e nemes czéla a törvényhatósági bizottság évenként mennyit ad, s nagyon természetes, hogy minél többet ad, annál nagyobb mérvben lehet a nyugdíjazást kezdeni és annál hamarabb eljő az az idő, midőn az alap annyira megnövekedik, hogy a maga kamatjövödelméből az összes nyugdíjazási terheket fedezni lehet, és így akkor már a városnak minden e nemű kiadásai megszűnnek, vagyis beáll az az időpont, mikor már a városnak ilyen czímen többé kiadása nem leendvén, valójában a most befektetett pénz visszatérül — még pedig bizony többszörösen.

Lássunk egy kis számítást. A nyugdíjalapnak jövedelmei lehetnek: a város

által ez idő szerint hasonló czélokra megszávozott összeg, a mi körülbelül 4000 ft; továbbá a tisztviselők évi járuléka, a mi körülbelül 1600 ft és még ezen felül a mit a város ide szánni fog és a mit a tisztviselők gyűjteni tudnak. Azonban a városnak fenntebb járuléka, vagyis jobban mondva e czímre előirányzott kiadása, ha nyugdíjalap nem létesítetik, bizony örök időkre megmarad, sőt feltehető, minekutánna a kor kívánalmi elől kitérni nem lehet, hogy még szaporodni fog.

Most már azt hisszük, hogy a város a saját jól felfogott érdekében tesz, ha most egy kissé emeli az évi járulékat, ha hogy ez úton biztos kilátása lehet arra, hogy később ettől az évi mintegy 400 ft kiadástól megmenekszik. — Kérdés csak az, hogy ez remélhető-e és egyáltalán lehető-e? Felelet reá, hogy: igen!

Mert például, ha ad a város 30 esztendeig évi 3000 ftot, (természetes a most már megszávozott összegzen felül) akkor lesz a nyugdíjalapnak már ebből a három tételből 8600 ft évi jövedelme, a minek egyebekkel együtt fel kell menni 9—10,000 ft-ra. — Ebből 7—8000 ftot lehet 30 évig a nyugdíj igények kielégítésére fordítani, 2000 ftot pedig évenként tőkésíteni kell. Évi 2000 ft rente, 6% kamat mellett, tudni való, hogy 30 év alatt mintegy 168,000 ft-ra nő, a mit az esetleges kamatvesztések leszámításával biztos lehet 150,000 ft-ra tenni, a minek évi 6% kamata 9000 ft. — Látni való tehát, hogy ha a város azt mondja, hogy adok 30 évig a

mostani kiadásaimhoz 3000 ftot, ugyanakkor kimondhatja, hogy 30 év múlva pedig nem adom sem egyiket sem másikat, mert akkor már az alapnak évi 9000 ft kamat jövedelme lesz és így a város által adott 7000 ft onnan megtérül, sőt még azon felül marad is, a mit az alap további erősítésére lehet fordítani. Ime tehát a kétszer kettő bizonyosságával be van bizonyítva, hogy ha a város 30 évig ad 3000 ftot, akkor ez által kiszámíthatatlan időkre megmenekszik az évi 4000 ft kiadástól, a mi aztán bizony kiszámíthatatlan óriási összeget képvisel!

Az alap tehát könnyen megvan, csak vigyázni kell a nyugdíjazási szabályok alkotásával. E sorok írójának alkalmá volt több hazai törvényhatóság nyugdíjazási szabályzatait tanulmányozni és úgy látta, hogy egyikben és másikban bizony elég sok a felesleges czafrang. Legjobbnak látszik tehát, hogy a nyugdíjazási szabály minél egyszerűbb legyen s nézetünk szerint az czéljának úgy felel meg, ha minél szabadelvűbb alapra van fektetve.

Ennélfogva 10 évi szolgálat után kezdődjék a nyugdíjképeség s 35 évi szolgálat után legyen feltétlen teljes nyugdíjazás. E szerint 10 évi szolgálat után, elnyomóródás esetén nyugdíj adatké a fizetés $\frac{1}{3}$ -öd része, 11 év után $\frac{1}{3}$ -öd része és így tovább míg 35 évi szolgálat után feltétlenül $\frac{3}{3}$ -öd rész vagyis az egész fizetés. Azoknak, kik mint napdíjazások kezdtek és ilyen minőségűből emelkedtek rendes hivatalba, azon idő is beszámíthatassék.

Özvegyeknek mindig a férje által kiérdemelt nyugdíj fele adassék, tehát a fentebbi példa szerint 10, 11 és $\frac{3}{10}$ -ed rész, míg az özvegy anyja 16 éven aluli leány- és 18 éven aluli fiú-gyermekei neveltetésére, minden gyermek után az apa nyugdíj illetményének $\frac{1}{10}$ -ed része.

Ime, a nyugdíjszabály a maga egyszerűségében, a mi még egyszerűbb lesz, ha igazán szabadelvű alapra fektetjük a mit úgy értelmeztünk, hogy a nyugdíj egyébtől, mint a szolgálatban töltött évek számától függővé ne tétessék, vagyis ha valaki magát nyugdíjra érdemesítette, húzza azt azon esetben is, ha például más hivatalt vállal, vagy az özvegy ha férjhez megy is. Mert azt aután sehogy sem tudnánk indokolni, hogy ha pl. valaki húsz évi szolgálat után önhibáján kívül kimarad és így nyugdíjzatik, ha valahova 400—500 ftos irnoknak elmegy, nyugdíjától el-essék, de ha bár százezei volnának is, vagy ha ügyvédi irodát nyit, a mi neki évenként talán 4—5000 ftot behoz, ahoz még nyugdíjat is húzzon; viszont úgy gazdag özvegy, a ki az özvegyi állapotban, épen mert gazdag, jól érzi magát, nyugdíjt húzzon, míg az, a ki szegény és esetleg talán másik szegényhez férjhez megy és így a társadalom iránti kötelességét teljesíti, ettől ellessék. Bizony itt nehéz volna az indokot megtalálni és épen azért úgy tartjuk, hogy egyedül az a helyes, hogy ne az legyen kérdés, hogy mi ő, hanem csak az, hogy a nyugdíjalap irányában minő érdemet szerzett.

Igy lehet a nyugdíjszabályzatot a

TÁRCZA

Márczius 15.

Évek születnek s újra sírba dőlnek,
Virúl a róza s elfonnyad megint:
Nem hunysz le napja ama szép időnek,
Szellő örökre édesen legyint.
A vérmesökön friss rózsák teremnek,
Elhullt magvából a honszerelmek.
Oh Márczius, te létező erő,
A rab magyart életre fölverő!

E nép halott volt s lőn, fölkelve, nemzet,
Ki élni óhajt, mert tud és akar.
Az ég kit ritka jövedelmébe nemzett,
Szilaj tüzével zeng: „Talpra magyar!”
Már Aetnaként a lángok fellobognak,
A hontisztek kéjjel feldobognak,
A görnyedt agg tartása egyenes,
S bölcsőből a kéz kard után repes.

Kardunknak élle fénylett a dícsőség,
Rákőzi lelké visszatért belénk;
Európa bámult és rettegte Hősét,
A mig mi mellé letérdelpefünk.
Imádatos nevére forrt a vérünk,
Hős az érdem, hogy vagyunk, hogy élünk:
Hősünk, Kossuth, az érdem a tied —
Magyar, dobogjon büszkén a szived!

Dobogjon szíved nagy szívvel össze,
Mely égni fog még lent a sírban is,
S mit a csatákon vér és köny fűrészte,
Az eszme lesz hamván a pyramis.
A Márcziusnak öröközölde nyílik,
Ez az örökzöld őz fedjére illik,
Megkoszorúznak e napon vele,
Híred susogja minden levele!

Szabadság fája, melyről a dícsőség
Levele a magyar fejekre hull:
Hídba dúlnak vészek, hogy kidöntsék
Szent törzsed, áll az ingathatlanul.

Alattad a jog asztalánál ülve,
Ébren e nép, testvér-keblekre dülve,
S a hü, nemes szíveknek lánginál
Száz ajk rivallja: éljen a király!

Éljen királyunk, magyarok király,
S angyal-zivű felséges asszonyunk!
Hirtől ragyogjon István koronája,
Virúljon e hon, drága, szép honunk!
Az egyetértés boldog templomában
Egygyéfonódva munka- és imában:
Szálljon hazánkra fény és olajág,
S porunkat áldják késő unokák!

Sántha Károly.

A Fekete nő.

— Egy francia fenytörvényeséki hivatalnok iratából. —

A történet, melyet el akarok beszélni, régmúlt időben játszik. Franciaországban akkor még királyi volt; én magam még fiatal alhadnagyoscska valék s Normandiának egyik föltöbbé hatalmas kis városában dílomszótam. A helyorségi szolgálat sok szabad időt engedett, de ezt nem igen tudtuk mivel eltölteni.

Tisztársaim közül legtöbbször a horgászat nagyon kedves mulatságával ölték el az időt, s én is velök tartottam, amár én a mulatság nem birt előttem különös ingerrel. Ott ülünk tehát egy eszedesen folydogáló kis folyó partján és nagy figyelemmel kísérjük a zsinog mulatatait, mintha a Merwíngok kincsenek kiemelése forogna kérdésben. Én, a mikor csak tehettem, ellopogtam az erdőbe, s a zöld magányban átengedtem magamat álmodozásaimnak. Istennem! hiszen húsz éves valék!

Órákig elbolongtam így a nagy erdőben, s bizonyára nem véletlenségből történt, hogy mindig északi irányban haladtam. Ott egy gyönyörű tisztás nyílt, kis patak által átmetázve, s a távolban egy óserégi búzské várkastély párkányai látszóttak. Az épület egy őszszakálú öreg várnagy felügyelete alatt állt; az uraság évek óta a déli vidékeken tartózkodott. A magas ívezetű termek az ősk arcképeivel, a lapos tetűjű kerek torony, a kastély kertje az idő rongálta homokkőszobrokkal, — mind

ez föltöbbé érdekelt engem. E magányban olyan vala ez a várkastély, mint valami rejtvény, mely a mostani nemzedék előtt érhetetlen. Képeletemben benépesítém e helyiségeket, a felvonó hídnál ott láttam az alabárdosokat s az ősk terme előtti erkélyen a szende hölgyalakokat. Képzelő tehetőségem különösen felizgatta az öreg várnagy egy német elbeszélése, ki élő krónikája volt ezen óserégi családunk. Valamikor vad és erőszakos tettek színhelye lehetett a St. Hilaire grófok eme várkastélya. A kerek torony hajdan börtönnül szolgált, s földalatti helyiséget a várnagy, mint „kínzókamrát” mutatta be nekem. Az ősk termében két fivér egy nemes kisasszony miatt, kit mind a ketten szerettek, párbajt vívott, mely mindkettőjükre nézve halálos kiementelű lett; arcképeik most is gyászfényűl voltak takarva. Aztán a monda egy fekete nőről beszélt, ki éjjel meg szokott jenni, ha a házat valami veszedly fenyegette. A várnagy ezt szilárd meggyőződéssel állította; atyja, ki szintén várnagy vala, maga is látta ezen alakot, midőn másnap a gróf atyja a vadászaton lebakott a lórol és nyakát törte.

Egy napon, midőn az öreget ismét meglátogattam a St. Hilaire kastélyban, az udvaron nagy sürgő-forgás uralkodott. A kerti utakat kavicsal hintették be, az első emelet ablakait tisztogatták, s az első udvarban nagy szekerek álltak bátorokkál.

— Kegyelmes urunk, a gróf, egy hét múlva megérkezik s a nyarat itt fogja tölteni, — újságolta a várnagy. — Már hosszú idő óta nem mutatta símlunk magát. A grófnő is eljőn, már mint a fiatal, — mert a gróf neje már rég meghalt. S még egy hölgyet is hoz magával, a ki szintén St. Hilaire grófnő, — unokahúga és gazdag örökös. Valamennyi szobát rendbe kell hozni. Ez aztán a munka!

A kis városban nemskora megtudták, hogy a gróf megérkezett. Ezredesünk is emeltette, de szavaiból észrevettem, hogy haszaltan igyekezett ismereteket kőtni a várkastélyban. Valóban a gróftól különöz embernek mondják. A hölgyekről azonban semmit sem lehetett megtudni; a várkastély ezután is zárva

állt, senki nem látogatta sem a városból, sem a szomszéd némas urai közül. Habár a kíváncsiság többször arra ösztönzött, hogy a tisztáson át észak felé induljak, annak sokáig ellentálltam. Egy napon a városban találkoztam a várnaggyal; az öreg ember nagyon szomorúnak látszott. A gróf felől kérdézősködtem, mire ő mélyen felsóhajtott.

— Isten oltalmazzon mindnyájunkat, — mondá, — szeretném, ha az uraság minél előbb ismét eltávoznék. Képzelve csak, hadnagy úr, a fekete nő itt van.

Kénytelen voltam felkaczagni.

— Ne nevessem! — kijáta az öreg a legnagyobb izgatottsággal. — Ó itt van, testestül-lekeltül! Épen olyan, a minőknek boldogult atyám rajzolta! Az unokahúg, Amelie grófnő az!

— Talán különösen szereti a fekete ruhát, — jegyeztem meg.

— Ah, nem csupán a ruha! Csak egyszer látni ezt a halovány, kísértetszerű arcot, azokkal a süté szemekkel és hosszú fekete fürtökkel! Majdnem öszeroskadtam, mikor a hintőből kiszált! Ah, és a gróf úr is oly süté arcú, oly mogorva! Senkinek sem szabad hozzánk jőnni. Szigorúan ki var adva a parancs, hogy minden látogatót el kell utasítani!

Ezen elbeszélés után természetesen még kíváncsiabb lettem, s még inkább szerettem volna látni St. Hilaire fekete hölgyét, s még az nap este megint a régi útra tértem, mely az ódon kastély közelébe vezetett. A véletlen teljesíté tükös kíváncságotam.

Épen az erdő szélénél értem, midőn egyszerre lódobogást hallottam az országúton. Egy öreg, de feszes katona tartású tekintélyes úr, szűr tekintettel és búzské arckifejezéssel, lovagolt egy fiatal hölgy mellett, ki elegáns fekete lovagló öltönyt viselt; minthogy lépésben lovagoltak el mellett, időm volt öt jól megénezhetni.

A hölgy alig lehetett több tizenhözves évesnél. Hogyan is tudta az én öreg várnagyom ez angyali lényt ama rémüsködött összehasonlítani! Milyen bájoló volt a gyermekiesen derült arca! Pajzánul villogó szeméből az itjűség életvidor boldogsága mosolygott,

leggyorsabban, legvilágosabban és legizgalmasabban megcsinálni a mit talán még az által lehetne javítani, ha hogy az özegek részére nagyobb nyugdíj adatnék, a mihez például ha a férj illetőségének feléről annak $\frac{3}{4}$ -ére felemeltének, mi örömmel hozzá járulnánk, sőt ezt épenséggel jobbnak tartanánk.

A gyümölcslék terméketlenségéről.

— Mutatvány Bereczki Máté „Gyümölcsészeti vázlatok” című művéből. —

Sokszor ama panaszt hallani, hogy az alig néhány év előtt ültetett csemete nem akar teremni.

Azok, a kik így panaszkodnak, nem gondolják meg, hogy a gyümölcslék is élő, önmagát szaporító lény, melynek mint a természet egyéb nemesebb lényének, időre van szüksége, hogy kifejlődhesse, hogy elérje gyümölcsözési korát.

A mint nem várjuk a csirkétől, míg ez tyúkká nem lesz, hogy tojásokat tojjon és költjön, a mint nem várjuk az 1—2 éves csikótól, míg ez anyává nem fejlődik, hogy magához hasonló csikókat neveljen: úgy nem várhatjuk a fiatal fától sem, hogy az gyümölcsözzen. A gyümölcsléknek is előbb el kell érnie azon kort, melyben egyénisége oda fejlődött, hogy akarjunk nem akarjunk, virágozni s gyümölcsöznie kell. Várjuk be tehát türellemmel, míg fánk elérik ezen kort, s ne panaszkodjunk, hogy nem termékenyek. Ősi és kajszin barackfáinknál úgy sem kell ezen korra sokáig várakoznunk: mert ezek ültetés után 1—2 évre meghozzák termésüket; nem kell sokáig várakoznunk a szilva- és cseresznyeféléknél sem, melyek 4—5 év alatt szintén termőre szoktak fordulni; kivételt íté csak némely alma- és kőrté-fajtáink képeznek, melyek ültetés után néha 15 évig sem teremnek, (ilyen a Masznicki almafak) de minthogy ez idő alatt nagy fává növekedtek, sokat is teremnek, sokkal tovább is élnek, mint a korán termő gyümölcslék.

A satnya növesztő, idő előtt elvénült körtelek almáifak hoznak ugyan korán is gyümölcsöt, hanem ennek aztán nincs is mit örülnünk. A termés az ilyeneknél a fa közeli halálát jelenti.

A ki azt akarja, hogy fiatal fája korán gyümölcsözzen, az ültesse korán termő gyümölcsfákat és fajokat, de aztán ne panaszkodjék, ha korán termő fái korán lelik magokat.

A ki azt akarja, hogy az általa ültetett fának gyümölcsét ne csak ő maga, hanem unokái is élvezhessék, az ültesse későn termő fajokat, s örüljön ha fái fiatal korukban vígan növekednek, s ne kívánja, hogy korán teremjenek is.

Helyén van a panasz az oly fák terméketlensége ellen, melyek koruknál, s kifejltségüknél fogva hivatva volnának gyümöl-

csözni, melyek évenkénti bő virágzásukkal eléggé mutatják, hogy elérték a gyümölcsözési korát és még sem teremnek. Az ily fák terméketlenségének okát aztán részint a talajbeli, részint a helyfelyvesi és éghajlati, részint művelési körülményekben kell keresnünk.

Ha a talaj rendkívül kedvező a gyümölcslék tenyésztésére, ne esodáljuk, ha benne a fa rendkívül buján nő, hízik derekában, hosszú kövér vesszők s ezeken nagy leveleket hajt, virágait pedig elhullatja, vagy ha egykét gyümölcsöt kötne is, az is elhull időtlen korában. Ily kedvező talajban a fák csak fára dolgoznak, fájukban növekednek, és gyümölcsöiket ki nem fejleszthetik. Az ilyen buján nőző fák koronája, ha a fa magára hagyatik, rendkívül besűrűdik, és így belsejét nyáron át örökös árnyékra kárhoztatja. Árnyékban nőt gyümölcs vesszei azután a tél beálltáig meg nem érhetvén, rendszer elhagytnak, vagy ha megéleik is, csak beteg és meddő virágokat hoznak.

Ily kedvező talajban olyanok a fák, mint hibóba fogott állataink, melyek szintén csak testben nőnek, de szaporodási képességet elvesztik. Az állatoknál a gondos gazdasszony csak mérsékelve juttat eledelt apró marháknak, ha azt akarja, hogy sokat tojjanak, így tesz a gazda is magló jószágával; de a fának nem mi adjuk a táplálékot, hogy mérsékeltetnünk ennek mennyiségét, hanem maga keresi azt gyökereivel a földből, lombagatával a légből azon a helyen, a hova ültették. Ez az oka, hogy kedvező talajban oly sok a meddő fa.

Az ily buja növekedésöknel fogva meddő, terméketlen fákat termékké tehetjük, ha egyik-másik vastagabb gyökérüket elvágjuk, s koronájukat megritkítjuk.

A fák koronájának megritkítását nagyon helytelenül fogják föl azok, kik a vastagabb ágakból kiskarkalló rövid pecekkel és gyümölcsösszőket — tehát épen azon részeit a fának, melyek hivatva lettek volna mielőbb teremni — tisztogatják le.

A fák koronáját megritkítandók, a sűrűn álló, vastagabb ágak közül azokat, melyek a fakorona helyek alakjának megtartásához nem szükségesek, lefűrészoljuk a törzsről ott, honnan kiindultak, s a fűrész nyomát ócs kással lesimítván, minden éjttel sebet ojtó-visszaval, vagy fatapaszal zárunk el. Ha a megmaradt nagyobb ágak rendkívül lombosak és árnyéktartók volnának, ezek oldalági közül is egyiket-másikat — mindég az erősebbek közül — lefűrészoljuk, vigyázva ittjts, hogy a fa helyes formáját ritkításunkkal el ne ékteleintsük. Különösen ügyelünk arra, hogy azon ágakat távolítsuk el, melyek a fakorona belseje felé vetők irányúak: a villa alakú ágaknak pedig azon szarát nyessük le, mely a föld felé esik, tehát melyet a gyümölcs súlya kedvező terméskor könnyen lehasíthat, vagy pedig azon szarát, mely egy másik ág felé irányulván, azt keresztben szorolja.

A fák koronája ritkítását télen, vagy kora tavasszal kivelezés előtt, avagy nyár

végén, midőn már a fák hegyén levő vesszők tovább nevedkedésüket bevégezték, s végső rügyök kifejlésztették és megérelték, lehet eszközölnünk.

Buja növesztő fákat czélszerűbb tavaszkezdetén ritkítani; a növekedésükben megakadt, vagy lassú növesztő fákat azonban igen czélszerűen nyár végén ritkítani. A késő nyári nyelés a fák életkébb növése, a kora tavaszi nyelés inkább termésre ingerli.

Ha a talaj sovány, száraz, vékony termőréteggel; akkor abban csak szinleken a fák, s ha kedvező időjárás mellett néhány évig gyümölcsöztek is, hamar beszüntetik növekedésüket.

Termékké varázsolhatjuk az ily fákat is, ha gyökereik fölé jó földet, éret portrágyát, légzőt hamut terítünk ós végező; nyár derekán pedig bővízzel föleresztett, fölhitgött trágyalevet oly mennyiségben öntünk alájuk, hogy a nedvesség a szétterült gyökerekig lehatolhasson. Ezt pedig úgy eszközölhetjük legcélszerűbben, ha illő távolságra a fatövetől körkörösként keskeny sáncot ásunk, s ezt vízzel jól fölhitgött trágyával teleöntjük. Mihelyt aztán a föld beitta a trágyalevet, ne hogy a száraz, forró lég ezt elpárologtassa, a sáncot a belőle kihányt földdel azonnal behatázzuk. E nyári öntözés nemcsak a kötődött gyümölcsök kifejlődését meoldja elő, hanem a jövő évi termés biztosít, egészséges termőréteggel képződésére is nagyhatásúnak bizonyul be.

A ki e kevés költséget és fáradságot igénylő munkát megenni nem sajnálja, annak alig lehet oka sánni földre ültetett fái terméketlensége ellen is panaszolnia.*

A „felolvasó társaság” 5-ik felolvasási napja.

(1886. március 7.)

A „felolvasó társaság” tagjai méltán örvendezhettek e napon. A nagyközönség jelét adta annak, hogy érdeklődése oly nagy fokú, hogy a felolvasások látogatásaitól még a kellemetlen idő sem képes visszatartoztatni.

De — úgy hiszünk — nem is bánta meg senki, hogy előtt, mert két nagyon érdekes felolvasást hallott. Ezek elsje Willer József főreiskolai tanár volt ily címmel: „becsület és párbaj”. Felolvasó ügyesen fejté ki a becsület, majd a párbaj fogalmát; azon nézetének ad kifejezést — mint aztán érvekkel is támogat — hogy párbaj által becsületet sem teremteni, sem megsemmisíteni nem lehet. Felolvasó szinte föltétlenül elítéli a párbajt, csupán némely felette súlyos esetekben tartja indokoltnak.

Nem mondhatjuk, hogy felolvasó nézetével minden jelenlétű egyetértett, azt azonban el kell az ellenlevéleményűeknek is ismerni — és el is ismerik — hogy felolvasó a saját szempontjából igen ügyesen érvelt, igen sikerlülten érkezett. Bizonyítja ezt az általános tet-

* Úgy ehető, mint más, nagyobb kerti műveletek vezetésére szíves készséggel vállalkozik Gobóczy Károly. Kecskemét, Festő-utca 129. sz.

szés, melynek nyilvánításában azok is buzgón részt vettek, a kik más nézetet táplálnak a párbajról.

A második felolvasó Dr. Kovács Pál jogakadémiai tanár volt, ki a „statistika és szabadakarat” címmel tartott egy felette érdekes felolvasást. Számadatokkal bizonyítja be, hogy egyes társadalmi jelenségek, házasságok, büntetének, öngyilkosságok oly matematikai pontossággal ismételődnek ugyanazon nemzet, faj, vallás stb. tagjai közül, hogy nyilván helyeslehető Quetelet elve, ki azt állítja: nincs szabad akarat!

Nem követünk-e el fölösleges munkát, ha regisztráljuk, hogy a felolvasó — méltán — nagy hatást keltett s a közönség — talán mégis szabadakaratból — a tetszésnyilatkozatok minden nemének özőnté zúdítja a felolvasóra?!

UJDONSÁGOK.

— Március 15-ét városunkban is kegyelettel ünneplik meg. A jogakadémia ugyanis e napon délután 4 órakor a Főiskolaterem nyilvános ünnepet rendez, melyen szavaltatok, emlékbeszéd fog tartatni s a városi dalárda is közreműködik. A rendezőbizottság talpra esett rövid, de lelkes felhívást tett közé, felhíván abban pártkülönbség nélkül mindenkit a részvételre, s mi reméljük, hogy különösen kedvező idő esetén, az ünnepély a város lakosainak ezrei jelenlétével fog lefolyni.

— A „Casino egyesület” nyári helyiség érdekében március 4 órára rendkívül közgyűlésre van híva. A közgyűlés ideje, mint látható, összeszik a főiskolai ifjúság által rendezett március 15-iki ünnepélyvel, s a Casino tagjai ha érdeklődnek a közgyűlés tárgya iránt, nem mehetnek az ünnepélyre, vagy megfordítva. Nem lehet e ezen segíteni az által, hogy a gyűlés az ünnepély végével lenne megtartandó?

— A helybeli középiskolák tanárainak gyásza van, mint azt az állami főreiskola és a kegyesrendi főgymnasium épületéről csütörtökön és pénteken a gyászlobogó is hirdették. Dr. Sáy Móricz, kir. tanácsos, a budapesti-vidéki tankerület kir. főigazgatója március 11-én Budán egyfelügyelődésben két napi betegséget után 55-ik életévében meghalt. Hogy a hazai tudományosság, de különösen a tanügyi kit vezesset e magas mérvetű, világlátó és humanus férfiban, annak méltatása nem lehet feladatunk; e nemesebb férfi egyéniségének kimagasló jellemét ismeri mindenki, ki vele csak érintkezett. Még csak két hónapja mult el, hogy a helybeli középiskolák látogatása czéljából 10 napot töltött városunkban, mely idő alatt humanus, lelketelező modorával mindenkit meglágyított. A középiskolák tanárai akkor tiszteletre baktettek is rendeztek. Legtöbbet veszt az elhunytban az országos reáliskolai tanügy, melynek elhunyt — mondhatni — egyik legelső védője és szószólója volt; ismételve hangsúlyozta annak szükségét, hogy népjunket, a mennyire

mely még nem tud semmi esodlásáról. Örezián ama gyöngös perlehet volt, melyet a kinyílt fehér rózsá kelyhében is látunk; sőt fűrtök hullámzottak büszke nyakára, ajkai körül bizonyos vonás játszó, mely erőlyre mutatott, s milyennek ilyen korban ritkán bír az ember. Így lovagolt itt, mint egy királyi birodalmán keresztül, — büszkén, öntudatosan és mégis oly derűlten.

Mindenki elhiszi, ha mondok, hogy ezután még gyakrabban látogattam ama tisztást az erdőben, — de csak ritkán részesültem ama szerencsésben, hogy a fekete hölgyet láthassam. Egyszer egy másik fiatal hölgy is lovagolt vele, — sugár termetű, magas, szőke leány, ki inkább angol nőböz hasonlított, s ezen alkalommal megtudtam egy arra menő legénytől, ki a kastélyban szokott, hogy az ő „fekete hölgyem” amaz unokahúg. Amelie grófnő, ki gyakran kilovagol a gróffal, míg leánya, Leonie grófhölgy — épen ama szőke, kit láttam volt, — csak igen ritkán kíséri el a gróft vagy a fekete grófnőt.

Ezembere sem jutott, hogy az öreg gróf ismeretséget keressem, mert előre tudtam, hogy minden kísérlet hiába lenne.

Nyár derekán voltunk, midőn amaz esemény történt, melyet most elbeszélni akarok. Éjjeli szolgálatom volt a kapuőrösnél, s épen visszatértem éjjeli körjáratomból. Három óra lehetett éjjel után, s még nem is kezdett pity-mallani. Az éj lanyha és kellemes, az ég tiszta és csillagos volt. Felétozve lefeleldtem a tiszti szobában a pamagra, de épen midőn elaludtam volna, bejött a katonák egyike, egészen zidált arccsal, azon jelentéssel, hogy valaki áll a kapuőrőség előtt és beszélni akar velem.

— Hát kicsoda az? — kérdém ásítva.
— Egy nőszemély! — bocsánat! — egy hölgy. De elég csodálatosan néz ki. És kezében két tart!
— S nevetem mondta, midőn kérdezett?
— Nem, ő az itt parancsnokló tisztel akar beszélni, és pedig mielőbb!
— Vezesse be a hölgyet!
A katona távozott. Én gyergytát gyujtot-

tam és rendbe hoztam öltözetemet. Milyen látogató lehet az, a kit most jelentettek? De minthogy a hölgy nem engem, csak az őrszert kereste, e szerint bizonyára valami szerencsétlenség történt és segítségemre van szükségem.

De ki írja le bámulatosan, midőn a belépő gyors léptekkel felém jött, s én — ama szép fiatal hölgyet — St. Hilaire fekete hölgyét — Amelie grófnőt ismertem fel benne.

— Az Istenért! — mondá a fiatal hölgy oly bőjölő hangon, mely azonban a felindulástól rezgett, — jöjjen a Hilaire kastélyba, — valami borzasztó történt ott!

Székem hoztam neki s a részleteket kérdém, ha képes azokat előadni. Nagy izgultságában alig tudott szólni.

— Térjen magához, — pihenjen előbb egy keveset, — szóltam kéréleg.
A hölgy keblére csüggeszté halvány fejecskéjét, s úgy nyögött, mint egy halálosan sebezett özike, mely szívében érzi a golyót. Véghetetlenül sajnálom, de hát — hogyan segíthetek rajta?

Öltözete rendetlen volt s gyors menekülésre mutatott, — haja szabadon, kuszáltan lógott nyakába. A két, melyet kezében tartott, midőn belépett, — első szavainál borzadva dopta el magától.

Én az ajtóhoz léptem s egy küzembert küldtem a jelentéssel kapitányomhoz, kinek parancsa nélkül nem volt szabad a várost elhagynom. St. Hilaire pedig a város területén kívül volt.

A grófhölgy ezalatt kissé összeszedte magát. Láttam arczán, milyen erőlyesen küzd a bágyadtsággal, mely erőt akart rajta venni.

— Siessen uram! — kiáltá, a székrel fel-emelkedve, — siessen embereivel St. Hilairebe. A gróf — őh az bízhetetlen! — meggyilkolta saját leányát! Szegény Leonie! Talán még le-betséges elfogni a gyilkosokat! Siessen!

A kapitány jött, és ugyanarra szólította fel. Rögtön indultunk. A grófnő elájult s orvosunk lakására vitették, kinek neje ápolás alá vette őt. Minthogy én legjobban ismertem a tájat, én vezettém a csapatot. Az éj még a hajnal derengésével küzdött s a hold ma-

gassan állt az égen. A leggyorsabb lépésben siettünk előre, de mégis elmúlt egy félóra, mi a kastélyhoz értünk.

Midőn végre megérkeztünk, a kapitány úgy osztá fel a legénységet, hogy tőkéletes őrlanczot képeztek a kastély körül. Ő, én és három közember a kastélyba hatoltunk. A kert ajtaja tárva volt; talán a grófhölgy hagyta nyitva, midőn menekült.

A eselédék úgy látszó, még mélyen aludtak. A gróf család lakozói mind — ezt a várnagytól hallottam — az első emeleten voltak dél felől. Viaszgyertyát gyujtottunk és úgy világitottunk fel a lépcsőn. Fenn a holdfény egészen megvilágitotta a magas folyókat. Egy félig nyitott ajtóból gyertyafény világított, — ez újmutatással szolgált s arra irányoztuk lépteinket.

Csodálatos látvány tárult fel szemünk előtt. A szoba közepén boros üvegekkel megarkott asztal mellett — három pohár állt a márvány lapon — egy idősebb hölgy állt, feltűnően elegáns, világos szín öltözetben.

Czitronsárga, kellemetlen arcz, gonosz és alattomos. Úgy látszó, elaludt a bor mellett.

A kapitány őrt állított az ajtóhoz, mi pedig intését követte, tovább mentünk. A legközelebbi ajtó sötét szobába vezetett. Azután egy női hálószoba következett, melynek ágya össze volt hánnyva, — de üres. Itt is maradt ő. A következő szintén női hálószoba volt, pipere asztallal. A mennyezeten ágy függőyei egy oldalon félre voltak vetve s a takaralton ágyon feküdt egy véres holttest; ama szép szőke leány, kit néhány nappal azelőtt láttam, — a gróf leánya. Ezen szobának ablaka tárva volt.

Nem láttuk jónak a eselédeket felkelteni s egyikünk sem tudta különben is, hol kell azokat keresni. A várnagy valamelyik melléképületben lakott, de melyekben?

Igy hát kénytelenek voltunk tovább kutatni. A kastélynak többi szobái mind üresek voltak, — azok is, melyekben a berendezés után itélve, a gróf lakott.

Minden zugot, szekrényt, kandallót, minden szobát és bűvhelyet a legalaposabban

kikerestünk. Lenn az őrlancz nem vett észre semmi gyanús mozdulatot vagy hangot.

A kapitány embereinek felét azonnal az erdőnek kikeresésére rendelte. A záj végre felbresztette a cselédéséget, — az öreg várnagy is elcsüszett. Mindnyájan oda voltak, midőn meghallották, mi történt az éjjel. A kellemetlen pofájú öreg hölgy is felébredt végre s gyorsan el akará hagyni a szobát. Az őrg feltartoztatta és a kapitány kihallgatta őt; ekkor kiünt, hogy ő a két grófhölgynek társalgónője, neve Najac kisasszony. Bevallá, hogy a gróf őt tegnap este (mint már többször történt) felszólította, igyék vele egy pohár bort, — aztán elalmosodott, s el is aludt s így nem is tudja mi történt körülötte és miért vagyunk mi itt.

— Nem birom el ezeket az erős borokat, nem is szeretem; — tevő hozzá érdekes mosolylyal, de arca ellenkezőleg szólt. Midőn megtudta, hogy miért vagyunk itt, hangos sikoltással öszeroskadott és göresükbe esett, — de nyíltan megvallva, nekem úgy látszó, hogy csak komédiát játszik.

A várnagy segítségével — az öreg ember annyira odavolt, hogy alig bírta a lábán állni, — újra kikutattuk a kastélynak minden helyiségét, a pinczétől kezdve a padlásig, — de a gyilkosoknak semmi nyomát sem találtuk.

A gyilkosoknak! Mert tudniillik megtudtuk, hogy a grófnak egy unokabocscsa egy hét óta a kastélyban időzött, s minthogy annak ágya érintetlen volt és azon ruhája hiányzott, mely előtte való nap rajta volt — e szerint kétségkívül ő volt a grófnak bűntársa; mi okból gyilkolták meg azt a szegény fiatal leányt, — azt egyelőre egyikünk sem volt képes felgöngyi.

Minden keresés és kutatás a kastélyban és környékén — eredménytelen maradt. Lovas embert küldtek azonnal a városba, hogy a történeteket a rendőröknek jelentse. Najac kisasszony, körül a eselédék egyhangúlag állították, hogy ő rendkívül módon ragaszkodott a grófhöz, — őrizet alá helyeztetett.

(Vége következik.)

csak lehet — a praktikus pályára kell terelni, e tekintetben pedig a realiskolák, különösen a tisztán magyar lakosságú városokban, valóságos missióra vannak hivatva. A helybeli tanárok közül többet felneveltek a metesítésre és kegyeletük jelű a három középsikola tanárainak nevében az elhunyt koporsójára dísz koszorút helyeztek. A halott lelki üdvéért tartandó requiem, mint halljuk, e héten fog megtartani a kegyesrendiek templomában. Áldott legyen emléke!

— **Becses ajándék.** Orbán Ferenc helybeli lakos gazdálkodó, néhai Vahot Imre író s költő fiától Vahot Gyulától, — egy Kossúth Lajos által, 1847-ben Vahot Imrének emlékébe adott tájtipát — kapott ajándékát; egyszerűsággal a következő versel állította ki: „Kossúth Lajostól mint rokonától kaptam a tájtipkát, Vahot Imre író 1847. évben, midőn Kossúth a „Pesti-Divatlap”-ot Vahotnak átadta, Budapest 1885. márcz. 8. Vahot Gyula mk.”. — A pipa közép nagyságú, kiszivott, a mint látszik, újabban reá alkalmazott ezüst kupakú s faragványra 3 katonai alakot tüntet fel.

— **Kecskeméti naptár.** Városunk belétele vonatkozó vállalat van keletkezésében, a melynek hivatása az amúgy is minden háznál szükséges naptárt nemcsak pótolni, hanem egyúttal rövid vázlatban évről-évre vezérfontal szolgáltatni annak képebe, a ki városunk jelenlétét és múltját bővebben akar megismerni. A naptár három főrészből fog állni: 1) naptári rész; 2) hivatalos rész és 3) irodalmi részből. A naptári részben lesz a naptár, névnapok jegyzéke a lehetőség szerint teljesen és a csillagászati rész. A hivatalos rész rovatai: Kecskeméti sz. kir. város törvényhatóságának tisztviselői, annak bizottsági tagjai, a kecskeméti kir. törvényszék, annak járásbírói-gainak és a kir. ügyészségnek személyzete, a m. k. adófelügyelőség, illetékkiszábsái hivatal, pénzügyi vám- és adóösszeg személyzete, a m. kir. állami szőlőtelep, a Kecskeméti államoszó katonaság tisztikara, a kecskeméti kir. közjegyzők, a kecskeméti ügyvédi kamara tagjai, a Kecskeméti működő orvosok jegyzéke; a kecskeméti egyházak és lelkészeik, iskolák és tanárai s egyéb társaságok és egyletek jegyzéke és névtára. A harmadik, vagy irodalmi rész legfontosabb része lesz: Adatok Kecskemét sz. kir. város történetéhez az elmúlt évben (1884—1885-ik június végéig), életrajzok (Katona, Szelenics, Máttyás), kecskeméti épületek ismertetése (a kath. anyateplom és épülete), kecskeméti statisztika története, kecskeméti szokások, esztétikai adatok Kecskemétről, adomák, végül toldatul benne lesz a naptárban Kecskemét és környékének vásárainak jegyzéke. A szerkesztő bizottság Dr. Beliczay Jónás, Dr. Seless József és Dr. Tassy Pál urakból alakult meg s ha kinek mi észrevétele van a fennbéli terv kiegészítése tekintetében, kérik, hogy azt velük közölje. Különben legközelebb előzetesre való felhívás és program is fog kiadati.

— **A felolvasó társaság** utolsó előtti felolvasásai f. hó 21-én (Szombat) d. u. 4 1/2 órákor a helybeli jogakadémia nagy termében tartatnak meg. Első felolvasó lesz Nagy Ferenc ref. főgymn. tanár, a második Szabó Ferenc kegyesrendi főgymn. tanár. Előbbi „Darwin és Darwinismus”, utóbbi „Szenvedélyes tükrökben” ezim alatt olvas fel. Megemlítjük, hogy a felolvasó társaság 2 ik társasvasorája f. hó 7-én a „Profétában” a szokott jó kedélyhangulatban, humoros pohárköszöntések özőne és áradata közt tartatott meg.

— **A városi tanács** üléseit pár hét óta a tanácssteremben tartja, igen helyesen. A tanács ülései nyilvánosak, s ha valaki az ott előforduló ügyek iránt érdeklődik, a tanácssteremben helyet foglalhat, míg a polgármesteri szobában, — ahol az ülések eddig tartottak, — feszélyes volt a megjelenés, de meg hely se volt rá.

— **Lovarművészek** érkeznek városunkba a közelebbi napokon, és pedig Conrád Károly lovartársulata. Egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy a társulat áll 65 működőtágból és 33 iskolázott lóból. Az előadások e hó 18-án vagy 19-én veszik kezdetüket, s a helyiarok mérsékeltnek lesznek, úgy, hogy a folytonos tömeges látogatók sem kerül valami nagy megerőltetésbe. A helyiség jól fedett, a látogatók sem légvonattól, sem meghűléstől nem félhetnek.

— **Öngyilkosság.** Nyúl János fiatal kereskedő f. hó 11-én 4. tized, 3. sz. a. lakásán megöltte magát. Rövid szenvedés után meghalt, özvegyet és árva hagyva maga után.

— **A ki jó lisztből akar rést** vagy kalácsot süttetni, az keresse fel a ref. egyház bazárépületében Rosenfeld Mór újon nyitott liszttraktárat. Gazdasszonyok beszélik, hogy az ott kapható zombolyai hengeralmi liszt nemcsak kiállja a versenyt minden más lisztnemmel, de azokat felül is múlja. A kísérlet nem árt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Kecskeméti takarékpénztári egyesület febr. 15-iki közgyűlésében gymnasium növendékeinek ösztönzésére 25 fnt jutalomdíjat adományozott, s megmegújuló nemes adományért a tanári

karnak és a jutalmazandóknak nevében is, ösztöne köszönetet tolmácsolni kedves kötelességének tartja Kecskemét, 1885. márcz. 11. a róm kath. főgymnasium igazgatója.

— **Felhívás.** Az 1885. évi budapesti országos kiállításra városunkból felkündendő igazon ipartárgyak, melyek folyó hó 20-ig elkészülnek, ugyanazon napon az iparegylet helyiségében összeállítva közzé kell tétetni, melyeknek megtekintésére a nagyérdemű közönség tisztelettel fölhiatik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kedves köteleseget teljesíték, midőn a nagyközönségek tudomására hozni szerencsém van, hogy a kecskeméti Takarékpénztári Egyesület igazgatósága a vezetésem alatt álló állami főrealkola jelesebb tanulói jutalmazása czéljából 25 fntot küldött hozzám. Fogadja a nemes Egyesület intézetünk legáltalánosabb köszönetét kegyes adományáért. Kecskemét, 1885. évi márczius 11-én. Szarka Mihály, áll. főrealkolai igazgató.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „kecskeméti takarékpénztári egyesületnek” azon eléggé nem méltányolható nemes tettéért, hogy a helybeli jogakadémia valamely szorgalmas hallgatója részére az évre 25 fntnyi ösztöndíjat adományozott: hálás köszönetét nyilvánítja. Kecskemét, 1885. márczius hó 13. Az igazgató.

— **Új zenemű.** Soh'se halunk meg! Eredeti dal, szerző Dr. Komlódy Gyula, énekhangra zongorakísérettel alkalmazta Ábrányi Kornél. Táborcsy és Parsch kiadói. Kapható minden könyvkereskedésben helyben is. Ára 1 fnt. Akképpen van zongorára alkalmazva, hogy ének nélkül is lehet játszani, mivel a zongoraszó a dallamot is magában foglalja.

— **Vörösmarty Mihály** összes műveiből a 21—22-ik füzet is megjelent. Ára 35 kr. egy füzetnek; kapható minden helybeli könyv-árúsnál.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Bismark mint disz-zsákhordó.** sok egyéb tisztesség után legújabbban az a kitüntetés érte, hogy tiszteletbeli zsákhordó lett, még pedig komikus módon. A parlamenti vitákban közelébb a kancellár nagy izomerejű munkásokra akarván hivatkozni, a danzigi zsákhordókat említé, még pedig állítólag a danzigiakat által használt „bofke” csőfőnéven nevezte őket, mely szó azonban a beszéd hivatalos szövegében nem olvasható. A danzigi zsákhordók, vajjon a megemlítés fölötti örömlükben-e vagy pedig a „bofke” szó miatti tréfás boszúból, kétséges, megválasztották a kancellárt egyetlen tiszteletbeli tagjává. Ha meg akarták tréfálni a herceget, ez nem sikerült, mert Bismark azt felelte nekik, hogy ő a „bofke” szót nem használta, máskülönb pedig örömmel fogadja a megtisztelést s elvállalja a disz-zsákhordói tagságot.

— **Bőgő ajándék Bismarknak.** Az ajándékok között, melyek Bismarkot jubileuma alkalmával felszűnnek megleni, nem utolsó helyen áll az, mit a bajor Voralpesek lakói szántak neki. A miesbach-kerület lakói ugyanis elhatározták, hogy „Bismarkot gazda” számúra az összegyűlendő pénzen egy tenyész-bikát és öt valódi miesbach-simmmenthal fajú bornyút vesznek. Ha a terv sikerül, a leg-alsóbb 3000 márká értékű állatok három nemzeti népviselet szerint öltöztet hegyiakos foga Varzinba szállítatni.

— **Új találmány.** A new-haveni vasút egyik szárnyvonalán a mult héten Lucius J. Phelps egy találmányával tettek kísérletet. E szerint a mozgásban levő vonatok is érintkezhetnek táviratilag az egyes állomásokkal. A kísérletek eredménye kielégítő s az új találmány jelentékenyen meg fogja csökkenteni a vasúti összeköttetések számát.

— **Békek a gymorban.** Buchlochból írják a következő, valószínűtlennek látszó esetet: Az Emmenhausenbe való Schlemmer kutyakereskedő már hosszabb idő óta gymorban szenved. Számos orvoshoz fordult, köztük kuzsólókhoz is és csak a legutolsónak a kit felkeresett, sikerült a baj titkát felderíteni. A bevett orvosság folytán Schlemmernek hányina kellett és — hibetelen, de igaz — öt élők béka került ki a gymorból, melyeket őrizet végett egy üvegbe helyezt el. Schlemmer teljesen kigyógyult bajából el oly buzgó folytatja a kutyakereskedést, mint annak előtte.

— **Rajta kapták.** A. (B-hez, a ki vegetáriánus léteére épen egy kalbászt fogyaszt): „Igy vagyunk? Hát titokban húst is eszünk?” — B. „Oh, ön csalaktok — én a kalbászból csak a fok hagy má t szedem ki!”

Gazdaság.

A rothadásnak ellenálló két burgonyafaj.

Azon körülményfel szemben, hogy a burgonyák oly nagy mérvben a rothadásnak alá vannak vetve, különösen a mezőgazdasági körököt érdekelni fogja, midőn megtudják, hogy a „Magnum bonum” és a „Champion”

nevé hasonfajokban azon burgonyanemek találtak, a melyekben minden előnyök összehasonlítva vannak s melyek épen a nehezebb talajban kitűnően tenyésznek s nedves években is úgy mennyiségre, mint minőségre nézve is kitűnően jövedelmeznek. Mind a két nem megérdemli mezőgazdánk legnagyobb figyelmét, különösen azokét, a kik nehezebb, nedveshideg, nem drainirozott talajokon gazdálkodnak, mert eddig mind a két burgonyanem a rothadásnak ellenálló s nedves években is bő termést adott.

— A „Magnum bonum” a híres angol tenyésztő, Sutton tenyésztőmánya minden kétséget kizárólag egyike a legjobb burgonyanemeknek, alakja hosszas, veséded, néha gömbölyű; rügyei egészen laposak. Ezen faj az 1883 londoni burgonya kiállításon 1000 különléte faj mellett az első jutalomdíjat nyerte. A „Champion”-burgonya egy Arbroathban (Skótszágban) Nikol John által magból tenyésztett vidéki burgonya, mely termelési és ellenállási képessége végett a brit tartományokban olyan kedvelté lett, hogy az angol és skót mezőgazdák a tenyésztőnek hálójak jelűl becses ajándékok adtak a „Champion-burgonya” gömbölyű, mely rügyű s első rangú étel- és takarmányburgonya. Erős, gyorsan növe, földfeletti szára nem enged a dudvának felnőni, beárnyékozza egész őszig a földet s porhanyóvá teszi. Mind a két fajta rendkívüli termékenysége mellett a következő példik tanúskodnak: A „Magnum bonum” burgonyát — írja Kosel — A. Rothkosteletben (Csehországban) minden gazdának a legjobb lelkiszeretettel ajánlhatom, mert a leghidegebb és legnedvesebb földben is minden rothadásnak ellent áll, 1 kilóból nedves földben 45 kilót kaptam, Zika plébános úr Kbelben (Csehországban) 1 kiló „magnum bonum”-ból 3 év alatt 105 hektoliter szép egészséges burgonyát kapott”. A „Champion” burgonyáról is a legkedvezőbb jelentések jöttek. A gácsországi Siroy Just bérli írja: „Szívós, áthatlan talajban 5 kiló „champion” természetem s a mély 75 kiló nagy egészséges burgonyát kaptam”. Sok irásba kerülne, ha itt mindazon számos, kedvező jelentéseket előadni akarnánk, a melyek ezen két burgonyafajtról hozták küldettek s elég lesz, ha megmondjuk, hogy most a kevésbé vagyonos gazdáknak is alkalom nyújtatik, hogy ezen két burgonyanemet maguknak megszerezhessék és tenyészthessék, mert a gazdasági kísérő állomás Veskában Szemec mellett (Csehországban) elhatározta, hogy kisebb gazdáknak az egyik vagy másik fajtanak 5 kilóját 50 krajczárért természetesen át fogja engedni. Miután bebizonyított tény, hogy bizonyos időtartam alatt (s ha talán 20—30 évet is tenne) minden burgonya előregedik s elfajul, ha mindig csak gumók által tenyészetik, a vetésvaltozás nagyon tanácsosnak mutatkozik, hogy végre a burgonyarothadásnak gát vétsétek.

ÜZLET.

Kimutatás a kecskeméti kereskedelmi ipari-teljesítet és népkap februr havi forgalmáról.

Bevétel:	
Pénztárállás január 31-én	33,486 fnt. 40 kr.
Váltó visszafizetés	213,146 „ 80 „
Folyószámlák után	38,683 „ 55 „
Teljesítvények után	18,500 „ — „
Kamatok	5,827 „ 20 „
Díjak	77 „ 52 „
Késedelmi kamatok	77 „ 12 „
Atrási díjak	2 „ — „
Nyugdíj-alap számlára	18 „ 19 „
	410,116 fnt. 78 kr.

Kiszáadás:	
Váltó leszámlásra	262,824 fnt. 51 kr.
Folyószámlákra	22,498 „ 65 „
Betét-lapokra	— „ — „
Teljesítvényekre	81,280 „ — „
Időközi kamatok:	
a) Teljesítvényekre	244 „ 92 „
b) Folyószámlákra	57 „ 60 „
Üzleti költségekre	101 „ 47 „
Elnöki tiszteletdíj és tisztv. fizetése	588 „ 38 „
Ostalek részvényekre	— „ — „
Jövedelmi adóra	600 „ — „
Állami illetékek betétek kiírtett időközi kamataira	— „ — „
Jötekönyveire	— „ — „
	368,195 fnt. 53 kr.
Pénztárállás februr 28-án	41,921 fnt. 25 kr.
Műltényi, könyvelő	410,116 fnt. 78 kr.

Piaci árjegyzék	
Tiszta búza métermázsánként	7.50 krtól 7.80 krig.
Kétszer	6.70 — 6.90
Rozs	6.60 — 6.80
Arpa	6.60 — 6.70
Zab	6.30 — 6.50
Tengeri új kecskeméti mm.	5.80 — 6. —
Tengeri új banáti	— — —
Köles	6.40 — 6.70
Szalonna	39. — — 40. — —
Krumpli	1.80 — 2. —
Széna	— — —
Szalma	— — —

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertésüzlet és kölcsönözölegző részvénytársulatnak.

Budapest-Közbánya, márczius 13.
Itti állatok: magyar v. árú 360—380 kg. nehez 45—46 1/2 kr., 180—240 kg. nehez 45—46 kr., 60 kg. 300 kelt. 43—44 kr.; vidéki sertés: kr. Transilvában: szerbiai 43 1/2—45 kr., romániai 43—44 kr. tiszta kilogrammonként.
Eteség árak: Kukorica 6.10 kr., árpa 7.20 kr.

Helyi állomány: márcz. 6. maradt		69,863 db.
Felhajtás: alvódekorál kövér	1176 db.	
„ „ „ sovány	— „	
Szerbiából	1376	
Romániából	621	
M. államvasutal kövér	619	
„ „ „ sovány	5815	
Videki	78	
Budai vámknál	— „	9,085 „
		78,948 db.
Elhajtás: Felevidékre		
Beebe (m. h. 402 db.)	2205	
Csehországból	686	
Mialorizven át	315	
Rutkán át	101	
Galantha, Sillein- és Oderbergen át	—	
Budapesti fogyasztás	2043	
Külteki	300	
Magyar államvaspályán	700	6,644 „
Marad állomány		72,304 db.

Vasúti menetrend.

Budapest és Bécs irányában:	
Gyorsvonat hajnalban	4 óra 57 perc.
Személyvonat hajnalban	4 — 23 „
„ „ „ délután	4 — 10 „
Omnibusvonat reggel	8 — 42 „
Feleghát és Szeged irányában:	
Gyorsvonat délután	12 óra 14 perc.
Személyvonat reggel	10 — 43 „
Személyvonat este	9 — 52 „
Omnibusvonat este	6 — 48 „

Felelős szerkesztő: BOODOR SANDOR.

NYILTÉR.

Egy aggasztó betegség, melyben számtalan osztály szenved.

Ezen betegség jelentéktelen gymorhajjal kezdődik, ha azonban elhanyagoltatik, kiterjed az egész testre, megtámadja a veséket, a májat, a mellmirigyet, szóval az egész mirigy-rendszert, elanyyira, hogy az általa megtelepült valóban szomorú végzetnek van kitéve, migem végre a halál megmenti kínjaitól. A betegség igen gyakran más betegségekkel tévesztetik össze, de ha az olvasó az alább következő kérdéseket intőzi magához, akkor képes leend megítélhetni, ha vajjon szenved-e ő ilyen bajban vagy sem. Érzek-e én étkezés után gymoronyomást, fájdalmat vagy légszíni nehézséget? Nem lep-e meg bizonyos tómpa, nyomasztó érzés, álomságtól kísérve? Nem-e zárgások a szemem? Nem-e gyülemlék reggelre az inyen és fogakon sűrű ragadós nyák, roz szájjal kíséretben? A nyelv bevonva? Nincs-e a jobb oldal felé forduló, mintha a máj meg volna dagadva? Nincs-e dugulás jelen? Nem-e szédülök el, ha fekvőhelyzetből hirtelen felegyenesedem? A húgy kiválasztás csekély és setét színű-e? s rövid állás után nem-e hagy üllédéket maga után? Nem-e poshad meg az étel a gymorban mindjárt az elfogyás, s nem-e keletkezik puffadás és felfúvódás? Nincsen-e gyakori szivdobogásom? Ezen különböző körülméteket jölehet nem lépnek mind egyszerre fel, de a beteg egymással szenved azokban, azon mérvben, a mint a borzasztó betegség előbbre halad. Ha a baj már régi, akkor rövid száraz köhögés lép fel, melyet később kiköpések követnek. A kór nagyfokú előrehaladásával a felbőr piszkos barna színt ölt, s a kezeket s lábakat hideg tapadás izzadság borítja. A máj és vesék ama kóros állapotának előbbre haladtával csúszó fájdalom állnak be, melyeknél a rendes gyógykezelés már teljesen sikertelen. Ezen baj emésztésnélkül vagy emésztési alkalmasgól származik, melyet egy kis adag alkalmas gyógyszer bevitelével elháríthatunk, ha azt mindjárt a kór felléptének kezdetén alkalmazzuk. Ezzel fogva feleltébb fontos, hogy a baj mindjárt legelső felléptésekor helyesen kezeléssék, miután ekkor még egy kis adag gyógyszer is elegendő a baj orvoslására; sőt még ha már a baj befészkelte volna is magát, a valódi helyes gyógyszerrel még akkor is mindaddig fel nem kellene hagyni, míg a baj legkisebb nyoma is el nem tűnik, míg az étvágy ismét vissza nem tér, s az emésztési szervezet ismét tökéletesen helyre nincs állítva. Ezen betegség ellen a legbiztosabb s leghatásosabb szer elváltatlanul a „Shakerkivonat”, növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszer-tátrak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonatot a baj alapjában támadja meg, s azt gyökerestől kirtja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a Seigel-féle hashajtó labdacsoakra is van szükségük, a „Shaker-kivonattal” kapcsolatban. A Seigel-féle hashajtó labdacsook meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést megszabadítják a főfájástól s elfolytják az epékömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemesebb s egyszerűsége mind a legtekélyesebb labdacsook minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédében minden legkisebb fájdalom előidézés nélkül hal.

Ára egy palack „Shaker-féle kivonata” 1 fnt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacsooknak” 50 kr.

Magyarországi forrártár:
Budapest, Török József gyógyszer-tára királyi-útea 12. szám. Kecskemét: Katona Zsigmond, Molnár János, Fejér István.

HIRDETÉSEK.

Haszonbér.

A kecskeméti központi takarékpénztár tulajdonát képező Nyiri Dániel-féle törökfái 24 és 1/2 hold földbirtok a folyó évre (esetleg több évre is) az intézet hivatal helyiségében folyó márczius hó 17-én d. e. 10 órakor megtartandó árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek az intézet hivatal helyiségében a délelőtti órákban bármikor megteudhatók.

Az igazgatóság.

56 (1-1)

Üzlet-nyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a reform. bazárepületben Rothfeld Ignác és Fuchs Soma rőfös üzleteik között egy

só-, liszt- és korpakereskedést

nyitottam

Gyors és pontos kiszolgáltatásom mellett a n. é. közönség becses látogatását kérve, maradok tisztelettel Kecskemét, márczius hó 1885.

Rosenfeld Mór.

57 (3-1)

Hölgyeink figyelmébe!

A negyed béltával hölgyközönségünk figyelmébe ajánljuk a következő szaklapokat megrendelés végett.

I. „Magyar Háziasszony“

Háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar háziasszonyok orsz. egyesületének hivatalos közlönye, mely már IV. évfolyamban van és nagy elterjedésnek örvend. Megjelenik minden vasárnap „Munka után“ című ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési árak: Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 „
Negyed évre 1 „ 50 kr.

Előfizetések legzélszerűben postautalvánnyal a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalába, Budapest, Váci-körút 20. sz. a. intézendők.

II. „Magyar Gazdasszonyok Lapja“

Háztartási, gazdasági és szépirodalmi lap.

Megjelenik minden hó 1-jén és 15-én „Csöndes órák“ című ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési árak: Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 „
Negyed évre 1 „

Előfizetések legzélszerűben postautalvánnyal a „Magyar Gazdasszonyok Lapja“ kiadóhivatalába, Budapest, Zoltán-utca 13. intézendők.

Mindkét lapból levelező-lapon való megkeresésre a kiadóhivatalok ingyen és bérmentve küldenek mutatvány-számokat 58 (5-1)

Mindkét lapból még kaphatók folyó évi teljes példányok.

Előfizetések ezen két lap bármelyikére minden könyvkereskedésben és postahivatalnál is elfogadtnak.

A „Magyar Háziasszony“ vagy a „Magyar Gazdasszonyok Lapja“ járatásával minden magyar nő, gazdasszony, sokat nyer. E hetilapok mindgyikében a nők hivatásai és munkakörét teljesen átölelő oly sok és változatos cikkeket és közleményeket jelennek meg, többnyire női kezek által írva s a mellett szórakoztató közleményekkel annyira el van látva, hogy az előfizetőt ért nem sajnálhatja rá egy nő sem, a ki ismeretkörtét szélesíteni és munkakörében tapasztalatait gazdagítani óhajtja.

Eddig még fölül nem mulva.

MAAGER W.-féle 208 (12-10)

cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

CSUKAMÁJ-OLAJ
MAAGER WILHELM-től BÉCS-ben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyen emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlt és rendelt mint a legtisztább, legjobb, legtermészetesebb és elismert hatásos szer mell- és tüdőbajok ellen, úgy görvény, hályog, daganat, bőrküteg, mirigybetegségek, gyengeségek, stb. ellen 1 frtos palackokban a gyári raktárban Bécs, III. ker., Heumarkt 3., úgyszintén osztrák-magyar birodalom

valamennyi gyógyszerárai és fűszerkereskedéseibe.

Valódi minőségben kapható Kecskeméten: Molnár J., Katona Zs. és Machleid A. gyógyszerészek uraknál.

Dr. Mikolasch Kár.-féle Legjobb szer gyomor- és bélhurut-, hideglelés-, betegségek utáni el-
cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

China-bor. Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.

Dr. Mikolasch Kár.-féle Kétségkívül elismert szer oly betegségek ellen, melyek vérszegénység-,
cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

China-vas-bor. Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.

Dr. Mikolasch Kár.-féle Kétségkívül elismert szer a rossz emésztés, lassú gyomor-működés és az
cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

Pepsin-bor. Ára egy üveggel 1 forint 50 kr.

Dr. Mikolasch Kár.-féle Legbiztosabb szer a szerveket a gyomornak működésébe nélkül
cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

Pepton-bor. Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.

Dr. Mikolasch Kár.-féle Legjobb szer gyomor- és bélhurut- és más betegségeknek.
cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

Rhabarbara-bor. Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.

Főraktár osztrák-magyar birodalom részére (Galicia- és Bukovinával együtt):

MAAGER WILHELM-nél BÉCS, III. Heumarkt 3.

Értesítés.

Alulírott ajánlja jutányos ár mellett lakosztályok-

ban villanyos táviró készülék felállítását

cselekedés hívására, különösen betegknél ágyhoz, ebédlőben asztalhoz, hálószobákban éjszakerényhez, irodákban íróasztalhoz, fürdőházakban kádak mellé.

Lakás: Budai-kis-útca, 19. sz. a., és a távirói hivatal

Decleva Miklós,

távírársz.

51 (2-2)

Lakás-kiadás.

Nagy-körösi-útcában a Beretvás-féle szálloda átellenében levő 195. számú emeletes házban

egy emeleti lakás

Szent-György naptól kezdve bérebe adandó.

Bővebb értesítést ad tulajdonos

SPITZER MÓR.

59 (6-1)

8. tized, Trombita-útca 8. sz. a.

Hirdetmény.

Ifjú Szél Jánosnak Szentkirályon

50 hold szántó-és kaszáló

földbirtoka

kedvező feltétel mellett szabadkézből eladandó. Értekezni lehet a fent írt tulajdonossal 4-ik tized 449. számú házául. 60 (2-1)

h á z

szabadkézből örökáron eladó; — esetleg bérebe adható.

Értesítést ad

Pacsu Mihály,
ügyvéd.

52 (0-2)

Hivatalos gyógyjelentés

3 év óta betegkedő felezően, több hét óta és én és Dr. Pribram úr tanácsára az ön jeles Hoff János-féle koncentrált malaktikivonattal használja s annak gyógyhatását nem győzi dicsegtetni, annál fogva kérek utánvét mellett megrendelés

Tisztelettel

Dr. med. Lilienfeld Hermann.

Főraktár:

Kecskeméten: Katona Zejmoud és Molnár János

gyógyszerészeknél. Czegléd: Farkas Józsefnél.

Félegyházán: özv. Hoff Ad. gyógyszerésznél.

Nagy-Körösnél: Molnár Lászlónál. Pakson:

Flórián Jánosnál. Szentesen: Podhrásky Fe-

renzenél.

60 magas kitüntetés!

Alapítástól 1847. Bécsben és Budapesten 1-61. óta.

Dr. Nyirádi László
kerületi orvos

tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy orvosi gyakorlatát meg-

kezdette. — Lakik: III-ik tized, Kohári- és Sas-útca sarkán.

RENDEL. Reggel . 1/2 8 órától 1/2 9 ig;
Délután . 1/2 2 " 1/2 3 ig.

53 (2-2)